

Medicinska katastroftermer och begreppsdefinitioner

Svensk term	Svensk definition	Svensk kommentar	Svensk synonym term	Svensk terminologi	Svensk källa	Engelsk term	Engelsk källa
akutbil	bil bemannad med sjukvårdspersonal och försedd med medicinsk utrustning, och som saknar transportkapacitet för sjuka eller skadade	Sjukvårdspersonalen i akutbilarna har hög medicinsk kompetens. Oftast ingår en anestesisjuksköterska eller läkare. Jfr ambulans.		Ambulanssjukvård	Socialstyrelsen 2001		
alarmering	se huvudterm <i>utgående larm</i>			Ambulanssjukvård	Socialstyrelsen 2001		
ambulans	sjuktransportmedel som kan vara bil, båt, helikopter eller annan specialutrustad fordonsmiljö	Ambulanser är försedda med medicinsk utrustning och bemannade med ambulanssjukvårdare och/eller ambulanssjuksköterska. Jfr akutbil.		Ambulanssjukvård	Socialstyrelsen 2001		
ambulanslarm	inkommande larm med begäran om <i>sjuktransport</i>			Ambulanssjukvård	Socialstyrelsen 2001		
ambulanssjukvård	hälso- och sjukvård som omfattar undersökning, vård och behandling på <i>hämtplats</i> och/eller i <i>ambulans</i>			Ambulanssjukvård	Socialstyrelsen 2001		

Svensk term	Svensk definition	Svensk kommentar	Svensk synonym term	Svensk terminologi	Svensk källa	Engelsk term	Engelsk källa
ARCC	nationell central för samordning av <i>räddningstjänst</i> i samband med flygolyckor	ARCC är en internationell förkortning som står för Aeronautical Rescue Coordination Centre. I Sverige ansvarar Luftfartsverket för denna flygräddningscentral. Jfr MRCC.	Flygräddningscentralen	Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001	Aeronautical Rescue Coordination Centre	
ATLS	kurs som riktar sig till läkare i syfte att förbättra och standardisera det akuta omhändertagandet av svårt skadade	Jfr PHTLS, TNCC.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001	Advanced Trauma Life Support	
avlastningssamtal	kortare gruppgenomgång av upplevelser direkt efter en kritisk händelse	Jfr psykologisk debriefing, psykosocialt omhändertagande.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
beredskap	tillstånd att vara beredd på kommande utveckling	Jfr beredskapsnivå, förstärkningsläge, katastrofberedskap, medicinsk katastrofberedskap, stabsläge.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
beredskapsgrad	se huvudterm <i>beredskapsnivå</i>			Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
beredskapsnivå	<i>beredskap</i> där vissa resurser och åtgärder bedömts nödvändiga för att inom en viss tid kunna möta ett visst behov	Inom sjukvården förekommer ofta 2–3 olika, lokalt fastställda beredskapsnivåer. Jfr beredskap, förstärkningsläge, katastrofläge, stabsläge.	beredskapsgrad	Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
brytpunkt	geografisk plats dit räddningsenhet dirigeras i avvaktan på insats			Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		

Svensk term	Svensk definition	Svensk kommentar	Svensk synonym term	Svensk terminologi	Svensk källa	Engelsk term	Engelsk källa
central medicinsk katastrofkommitté	se huvudterm <i>regional medicinsk katastrofkommitté</i>			Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
central medicinsk katastrofledning	se huvudterm <i>regional medicinsk katastrofledning</i>			Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
chef	person med ledande funktion som har beslutanderätt			Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
CMKK	se huvudterm <i>regional medicinsk katastrofkommitté</i>			Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
CMKL	se huvudterm <i>regional medicinsk katastrofledning</i>			Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
destination	plats där <i>patient</i> avlämnas			Ambulanssjukvård	Socialstyrelsen 2001		
drabbad	person som varit utsatt för traumatisk upplevelse	Upplevelsen kan vara såväl psykisk som fysisk. Jfr patient.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
farligt gods	ämnen och produkter som har sådana farliga egenskaper att de kan skada människor, djur, miljö och egendom om de inte hanteras rätt under transport	I Sverige regleras transporter av farligt gods genom lagar och förordningar.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
Flygräddningscentralen	se huvudterm <i>ARCC</i>			Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		

Svensk term	Svensk definition	Svensk kommentar	Svensk synonym term	Svensk terminologi	Svensk källa	Engelsk term	Engelsk källa
första hjälpen	åtgärder som omedelbart måste vidtas för att återställa och upprätthålla livsviktiga kroppsfunktioner och hindra vidare skadeutveckling	Första hjälpen kan även utföras av lekman. Jfr förstahandsutrustning, prehospitalt akut omhändertagande.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
förstahandsutrustning	utrustning som innehåller sjukvårdsmaterial anpassat för att kunna ge <i>första hjälpen</i>	Förstahandsutrustningen bärs av den som skall ge första hjälpen och skall vara utformad på ett sätt som medger arbete och förflyttning i trånga utrymmen och svåra miljöer.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
förstärkningsläge	<i>beredskapsnivå</i> inom sjukvården då <i>stor olycka</i> inträffat	Ledig personal kallas in beroende på olyckans storlek och art. Jfr katastrofläge, stabsläge.	förstärkt beredskapsläge	Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
förstärkt beredskapsläge	se huvudterm <i>förstärkningsläge</i>			Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
helikopterlandningsplats	plats där det är möjligt för helikopter att landa och starta	Inom ett skadeområde ansvarar räddningsledaren för att utse helikopterlandningsplats.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
hälso- och sjukvårdspersonal	personal vars yrke är att utöva hälso- och sjukvård			Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
hämtplats	plats där <i>patient</i> väntar	Jfr ilastningsplats.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
ilastningsplats	<i>plats</i> där <i>patient</i> lastas i <i>ambulans</i> för transport till <i>vårdenhet</i>			Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		

Svensk term	Svensk definition	Svensk kommentar	Svensk synonym term	Svensk terminologi	Svensk källa	Engelsk term	Engelsk källa
ingående larm	ingående signal eller information om behov av snabb hjälpinsats	Jfr utgående larm.	larm	Ambulans-sjukvård	Socialstyrelsen 2001		
inre avspärning	avspärning som upprättats runt <i>riskområde</i>	Jfr, yttre avspärning.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
katastrof	situation där tillgängliga resurser är otillräckliga i förhållande till det akuta behovet, och belastningen är så hög att normala kvalitetskrav trots adekvata åtgärder inte längre kan upprätthållas	Inom hälso- och sjukvård är katastrof en situation där tillgängliga resurser är otillräckliga i förhållande till det akuta vårdbehovet, och belastningen är så hög att normala kvalitetskrav för medicinsk behandling trots adekvata åtgärder inte längre kan upprätthållas. Jfr olycka, stor olycka, svår påfrestning, särskild händelse.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
katastrofberedskap	<i>beredskap</i> inför <i>stora olyckor, katastrofer, svåra påfrestningar</i> på samhället i fred samt inför krig	Jfr, medicinsk katastrofberedskap.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
katastrofledningsgrupp	(inom <i>medicinsk katastrofberedskap</i> :) grupp som leder och samordnar resurser inom ett akutsjukhus eller inom <i>primärvården</i> vid <i>stor olycka, katastrof</i> eller vid <i>svår påfrestning</i> på samhället i fred	Katastrofledningsgruppen består av en chef med stab som arbetar i en för ändamålet utrustad ledningscentral.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		

Svensk term	Svensk definition	Svensk kommentar	Svensk synonym term	Svensk terminologi	Svensk källa	Engelsk term	Engelsk källa
katastrofläge	<i>beredskapsnivå</i> inom sjukvården då <i>katastrof</i> inträffat	All tillgänglig personal kallas in. Jfr, stabsläge, förstärkningsläge.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
katastrofsjukvårdsenhet	flyttbar enhet som innehåller <i>kringutrustning</i>	Om katastrofsjukvårdsenheten är försedd med hjul kallas den katastrofvagn. Jfr sjukvårdsvagn.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
katastrofvagn	flyttbar enhet försedd med hjul och som innehåller <i>kringutrustning</i>	Jfr katastrofsjukvårdsenhet, sjukvårdsvagn.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
kringutrustning	utrustning som behövs för upprättande av <i>uppsamlingsplats för skadade</i>			Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
larm	se huvudterm <i>ingående larm</i>			Ambulanssjukvård	Socialstyrelsen 2001		
larmoperatör	person på larmcentral som tar emot <i>ingående larm</i> och vidarebefordrar dessa till berörda instanser, t.ex. polis, sjukvård eller <i>räddningstjänst</i>			Ambulanssjukvård	Socialstyrelsen 2001		
larmtid	tidpunkt när första telefonsignal når larmfunktionen			Ambulanssjukvård	Socialstyrelsen 2001		

Svensk term	Svensk definition	Svensk kommentar	Svensk synonym term	Svensk terminologi	Svensk källa	Engelsk term	Engelsk källa
ledning	aktivitet som syftar till att definiera en verksamhets uppgift och tillse att tillgängliga resurser samordnas och utnyttjas på bästa sätt för att denna uppgift skall kunna lösas	Ledning är en process som består av planering, genomförande och uppföljning. Jfr normativ ledning, operativ ledning, strategisk ledning.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
ledningsambulans	sambands- och samordningsfunktion som den ambulanspersonal som först anländer till <i>skadeplats</i> ansvarar för	Funktionen innebär även medicinskt ledningsansvar tills personal med högre medicinsk kompetens anländer till skadeområdet.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
ledningsfordon	fordon utrustat för <i>ledning</i> av insatser	Jfr ledningsplats.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
ledningsläkare	läkare med särskild utbildning som utsetts att leda den medicinska insatsen i <i>skadeområde</i>	Jfr medicinskt ledningsansvarig, skadeplatsläkare.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
ledningsplats	plats inom <i>skadeområde</i> varifrån <i>räddningsledare</i> tillsammans med <i>ledningsläkare</i> och <i>polisinsatschef</i> leder <i>räddningsinsats</i>	Jfr ledningsfordon.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
lokal medicinsk katastrofkommitté	kommitté för planering av katastrofmedicinskt arbete på akutsjukhus och inom primärvård	Jfr regional medicinsk katastrofkommitté.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
medicinsk katastrofberedskap	hälso- och sjukvårdens <i>katastrofberedskap</i>			Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		

Svensk term	Svensk definition	Svensk kommentar	Svensk synonym term	Svensk terminologi	Svensk källa	Engelsk term	Engelsk källa
medicinsk katastrofplan	fastställd plan för <i>vård-enhet</i> som beskriver hur sjukvården skall organiseras vid <i>stor olycka, katastrof, svår påfrestning</i> i fred samt vid krig			Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
medicinskt ledningsansvarig	person som utsetts att leda medicinsk insats i <i>skadeområde</i>	Den person inom skadeområdet som har den högsta medicinska kompetensen utses som medicinskt ledningsansvarig. Om ledningsläkare finns på platsen så blir denne medicinskt ledningsansvarig. Jfr ledningsläkare.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
MRCC	nationell central för samordning av <i>räddningstjänst</i> i samband med olyckor till sjöss	MRCC är en internationell förkortning som står för Maritime Rescue Coordination Centre. I Sverige ansvarar Sjöfartsverket för denna sjöräddningscentral. Jfr ARCC.	Sjöräddningscentralen	Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001	Maritime Rescue Coordination Centre	
normativ ledning	<i>ledning</i> som innebär att utifrån gällande lagstiftning tolka och bestämma en organisations roll och uppgift i en viss situation	Normativ ledning vid en större sjukvårdsinsats genomförs av den regionala medicinska katastrofledningen. Jfr operativ ledning, strategisk ledning.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		

Svensk term	Svensk definition	Svensk kommentar	Svensk synonym term	Svensk terminologi	Svensk källa	Engelsk term	Engelsk källa
olycka	plötslig händelse som har skadlig inverkan på människor, miljö eller egendom	En olycka kan bero på naturföreteelser eller på människors handlande eller underlåtenhet att handla. Jfr katastrof, personskadehändelse, stor olycka, svår påfrestning, särskild händelse.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
operativ ledning	<i>ledning</i> av insats inom ramen för tilldelade resurser	Operativ ledning kan utövas av medicinskt ledningsansvarig i ett skadeområde och/eller av ledningsansvarig på akutsjukhus, vårdcentral eller inom sjukvårdsområde. Jfr normativ ledning, strategisk ledning.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
OSC	person som under <i>räddningsledaren</i> på <i>MRCC</i> samordnar räddningsarbetet till sjöss	OSC står för On Scene Coordinator.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001	On Scene Coordinator	
patient	person som erhåller eller är registrerad för att erhålla hälso- och sjukvård	Jfr drabbad.		Hälso- och sjukvårdsstatistiken	Nationella termer med definitioner och regelverk inom hälso- och sjukvårdsstatistiken; Landstingsförbundet 1998		

Svensk term	Svensk definition	Svensk kommentar	Svensk synonym term	Svensk terminologi	Svensk källa	Engelsk term	Engelsk källa
patientjournal	anteckningar som görs och handlingar som upprättas eller inkommer i samband med <i>vård</i> och som innehåller uppgifter om <i>patientens</i> hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden och om vårdåtgärder			Juridik	Patientjournallag (1985:562, § 2)		
personskadehändelse	händelse där personskador uppstår och där hälso- och sjukvårdens tjänster tas i anspråk	Orsaken till personskadehändelsen kan vara antingen avsiktlig eller oavsiktlig. Jfr olycka.		Ambulanssjukvård	Socialstyrelsen 2001		
PHTLS	kurs som riktar sig till läkare, sjuksköterskor och ambulanssjukvårdare i syfte att förbättra <i>prehospital akut-sjukvård</i> av skadade	Jfr ATLS, TNCC.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001	Prehospital Trauma Life Support	
PKL-grupp	grupp vid akutsjukhus som leder och samordnar det psykologiska och sociala omhändertagandet av <i>drabbade</i> , anhöriga och personal vid <i>stor olycka</i> eller <i>katastrof</i>	PKL står för psykologisk-psykiatrisk katastrofledning. Jfr POSOM-grupp.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
polisinsatschef	polisman som leder polisinsats i insatsområde	Jfr ledningsplats.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		

Svensk term	Svensk definition	Svensk kommentar	Svensk synonym term	Svensk terminologi	Svensk källa	Engelsk term	Engelsk källa
POSOM-grupp	grupp inom kommunen som är avsedd att leda och samordna det psykologiska och sociala omhändertagandet av <i>drabbade</i> , anhöriga och personal vid <i>stor olycka</i> eller <i>katastrof</i>	POSOM står för psykologiskt och socialt omhändertagande vid stora olyckor och katastrofer. Jfr PKL-grupp.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
prehospital akutsjukvård	medicinskt omhändertagande, utanför sjukhus, av <i>patient</i> med akut sjukdomstillstånd orsakat av skada eller sjukdom, utfört av <i>hälso- och sjukvårdspersonal</i>	Prehospital akutsjukvård är: <ul style="list-style-type: none"> akuta insatser utförda av primärvården akutmedicinsk bedömning, prioritering och rådgivning utförd av: <ul style="list-style-type: none"> larmfunktionen hälso- och sjukvårdsupplysning akutmottagning insatser av sjukvårdsgrupp ambulanssjukvård 		Ambulanssjukvård	Socialstyrelsen 2001		
prehospitalt akut omhändertagande	akut omhändertagande utanför sjukhus, av <i>drabbad</i> med sjukdom eller skada, oavsett hjälparens medicinska kompetens	Exempel på prehospitalt akut omhändertagande är, förutom de exempel som nämnts under prehospital akutsjukvård: <ul style="list-style-type: none"> lekmannainsatser akuta insatser utförda av räddningstjänst Jfr första hjälpen.		Ambulanssjukvård	Socialstyrelsen 2001		

Svensk term	Svensk definition	Svensk kommentar	Svensk synonym term	Svensk terminologi	Svensk källa	Engelsk term	Engelsk källa
primärvård	hälso- och sjukvård som utgör den första vårdnivån	Primärvård omfattar basal medicinsk utredning, behandling och omvårdnad samt förebyggande arbete och rehabilitering utan avgränsning vad gäller sjukdomar, ålder och patientgrupper.		Hälso- och sjukvårdsstatistiken	Nationella termer med definitioner och regelverk inom hälso- och sjukvårdsstatistiken; Landstingsförbundet 1998		
prioritetsmarkering	markering som anger prioritet för omhändertagande av <i>drabbad</i> vid <i>stor olycka</i> eller <i>katastrof</i>	Det finns fyra typer av prioritetsmarkeringar: röd = kan ej vänta; gul = kan vänta; grön = skall vänta; svartvit = död. Prioritetsmarkeringen fästs på den drabbade. Jfr skadekort.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
psykologisk debriefing	systematisk genomgång i grupp eller individuellt av intryck och reaktioner, 1–3 dygn efter en kritisk händelse	Jfr avlastningssamtal, psykosocialt omhändertagande.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
psykosocialt omhändertagande	psykologiskt, psykiatriskt och socialt stöd som ges till <i>drabbad</i> för att förebygga negativa efterverkningar	I det psykosociala omhändertagandet ingår också att identifiera riskpersoner med reaktioner som behöver remitteras till sjukhusets ordinarie verksamhet. Jfr avlastningssamtal, psykologisk debriefing.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		

Svensk term	Svensk definition	Svensk kommentar	Svensk synonym term	Svensk terminologi	Svensk källa	Engelsk term	Engelsk källa
regional medicinsk katastrofkommitté	kommitté som har till uppgift att vara samordnande och rådgivande organ inom det katastrofmedicinska området på landstingsnivå eller motsvarande	Jfr lokal medicinsk katastrofkommitté, regional medicinsk katastrofledning.	RMKK, central medicinsk katastrofkommitté, CMKK	Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
regional medicinsk katastrofledning	ledningsgrupp som inom ett landsting eller motsvarande utövar <i>normativ</i> och <i>strategisk ledning</i> vid <i>stora olyckor</i> och <i>katastrofer</i> samt vid <i>stora påfrestringar</i> på samhället i fred	En regional medicinsk katastrofledning består av en chef med stab. Jfr regional medicinsk katastrofkommitté.	RMKL, central medicinsk katastrofledning, CMKL	Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
risk	möjlighet att en negativ händelse skall inträffa eller att en negativ situation skall utvecklas	Jfr riskanalys.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
riskanalys	systematisk identifiering och bedömning av <i>risker</i> i ett visst sammanhang	I riskanalys ingår: <ul style="list-style-type: none"> • riskinventering • bedömning av konsekvenserna av den befärade händelsen eller situationen • uppskattning av sannolikheten för att den befärade händelsen eller situationen skall inträffa eller uppstå. 		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		

Svensk term	Svensk definition	Svensk kommentar	Svensk synonym term	Svensk terminologi	Svensk källa	Engelsk term	Engelsk källa
riskområde	område inom vilket skada på människor, miljö eller egendom kan befaras, eller där ytterligare skada kan ske	Riskområde kan t.ex. avgränsas vid explosionsrisk, kemiska utsläpp eller radioaktiva utsläpp. Jfr inre avspärning, skadeområde, skadeplats.	riskzon	Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
riskzon	se huvudterm <i>riskområde</i>			Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
RITS-styrka	kommunal insatsstyrka i de kommuner som har avtal med staten om medverkan vid sjö- räddningstjänst och miljöräddningstjänst till sjöss	RITS står för räddningsinsats till sjöss.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
RMKK	se huvudterm <i>regional medicinsk katastrof-kommitté</i>			Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
RMKL	se huvudterm <i>regional medicinsk katastrof-ledning</i>			Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
räddningsinsats	aktivitet som <i>räddningstjänst</i> utför			Medicinsk katastrofberedskap	Räddningstjänstlagen § 2		

Svensk term	Svensk definition	Svensk kommentar	Svensk synonym term	Svensk terminologi	Svensk källa	Engelsk term	Engelsk källa
räddningsledare	statlig eller kommunal tjänsteman som utsetts att leda och ansvara för <i>räddningsinsats</i>	Räddningsledare inom den kommunala räddningstjänsten är räddningschefen eller av denne utsedd person. Räddningsledare inom fjällräddningstjänsten är polischefen eller av denne utsedd person. Inom den övriga räddningstjänsten utses räddningsledare av den ansvariga myndigheten.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
räddningstjänst	statlig eller kommunal verksamhet som har till uppgift att vid olyckshändelse eller överhängande fara för olyckshändelse vidta skadehindrande och skadebegränsande åtgärder			Medicinsk katastrofberedskap	Räddningstjänstlagen		
sanering	åtgärd för att avlägsna skadliga ämnen från person, miljö eller egendom			Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
saneringsanläggning	stationär <i>saneringsenhet</i>		saneringsstation	Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		

Svensk term	Svensk definition	Svensk kommentar	Svensk synonym term	Svensk terminologi	Svensk källa	Engelsk term	Engelsk källa
saneringsdräkt	dräkt avsedd att användas av <i>hälso- och sjukvårdspersonal</i> vid <i>sanering</i> av kontaminerad person	Saneringsdräkten består av andningsskydd och hel-täckande kroppsskydd till skydd mot kontaminering av kemikalier, kemiska stridsmedel, radioaktivt material och toxiska produkter.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
saneringsenhet	enhet med utrustning som är avsedd för <i>sane-ring</i> av människor	En mobil saneringsenhet kallas saneringsvagn. En stationär saneringsenhet kallas saneringsstation eller saneringsanläggning. Jfr saneringsplats.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
saneringsplats	plats inom <i>skadeområde</i> där <i>sanering</i> av människor utförs	Jfr saneringsenhet.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
saneringsstation	se huvudterm <i>sane-ringsanläggning</i>			Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
saneringsvagn	mobil <i>saneringsenhet</i>			Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
sekretess	förbud att röja uppgift vare sig det sker muntligt eller genom att allmän handling lämnas ut eller att det sker på annat sätt			Medicinsk katastrofberedskap	Sekretesslagen (1980:100, kap. 1 § 1)		
sektor	del av <i>skadeområde</i> eller <i>skadeplats</i>	Sektorindelning görs för att underlätta räddningsarbetet.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
sjuktransport	transport av <i>patient</i> från <i>hämtplats</i> till <i>destination</i>			Ambulans-sjukvård	Socialstyrelsen 2001		

Svensk term	Svensk definition	Svensk kommentar	Svensk synonym term	Svensk terminologi	Svensk källa	Engelsk term	Engelsk källa
sjuktransportorganisation	organisation för att till och från sjukhus eller läkare transportera personer vilkas tillstånd kräver att transporten utförs med transportmedel som är särskilt inrättade för ändamålet			Ambulans-sjukvård	Hälso- och sjukvårdslag (1982:763) § 6		
sjukvårdsgrupp	grupp bestående av <i>hälso- och sjukvårdspersonal</i> med särskild katastrofmedicinsk utbildning och som är utrustad för att arbeta inom <i>skadeområde</i>	Sjukvårdsgruppen sänds ut från ett akutsjukhus eller en vårdcentral och kan bestå av en läkare samt en sjuksköterska eller under-sköterska.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
sjukvårdsinrättning	se huvudterm <i>vårdenhet</i>			Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
sjukvårdsinsats	åtgärd utförd av <i>hälso- och sjukvårdspersonal</i> i form av utredning, behandling eller rådgivning			Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
sjukvårdsvagn	flyttbar enhet som innehåller <i>tilläggsutrustning</i>	Jfr katastrofvagn katastrofsjukvårdsenhet.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
Sjöräddningscentralen	se huvudterm <i>MRCC</i>			Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
skadekort	kort som används av läkare och sjuksköterskor för journalföring vid arbete inom <i>skadeområde</i>	Skadekortet fästs på den skadade eller sjuke. Jfr prioritetsmarkering.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		

Svensk term	Svensk definition	Svensk kommentar	Svensk synonym term	Svensk terminologi	Svensk källa	Engelsk term	Engelsk källa
skadeområde	område runt <i>skadeplats</i> inom vilket räddningsarbetet leds och organiseras	Jfr riskområde, yttre avspärning.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
skadepanorama	bedömning av hur fördelning av olika typer av personskador, fysiska och psykiska, ser ut vid <i>olycka</i> eller <i>katastrof</i>			Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
skadeplats	geografisk plats där <i>olycka</i> har inträffat	Jfr riskområde, skadeområde.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
skadeplatsläkare	läkare som under <i>ledning</i> samordnar sjukvårdsarbetet på <i>skadeplats</i> och <i>uppsamlingsplats för skadade</i>			Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
smittskyddsläkare	läkare med epidemiologiskt ansvar för smittskyddet inom ett geografiskt område	Jfr Smittskyddslag (1988:1472) § 6.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
stab	grupp som biträder <i>chef</i> vid <i>ledning</i> av verksamhet			Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
stabschef	person som fungerar som arbetsledare för <i>stab</i>	Vid arbete inom en katastrofledningsgrupp eller regional medicinsk katastrofledning avses med stabschef den person som leder stabens arbete med att ta fram underlag för överordnad chefs beslut.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		

Svensk term	Svensk definition	Svensk kommentar	Svensk synonym term	Svensk terminologi	Svensk källa	Engelsk term	Engelsk källa
stabsläge	<i>beredskapsnivå</i> inom sjukvården då hot om <i>stor olycka</i> eller <i>katastrof</i> föreligger	Personal i tjänst kvarhålls och situationens vidare utveckling avvaktas. Jfr beredskap, förstärkningsläge, katastrofläge.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
stabsläkare	läkare som ansvarar för de övergripande medicinska bedömningarna			Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
stor olycka	situation där tillgängliga resurser är otillräckliga i förhållande till det akuta behovet, men där det genom omfördelning av resurser och förändrad teknik är möjligt att upprätthålla normala kvalitetskrav	Inom hälso- och sjukvård är stor olycka en situation där tillgängliga resurser är otillräckliga i förhållande till det akuta vårdbehovet, men där det genom omfördelning av resurser och förändrad teknik är möjligt att upprätthålla normala kvalitetskrav för medicinsk behandling. Jfr katastrof, olycka, svår påfrestning, särskild händelse.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
strategisk ledning	<i>ledning</i> som innebär att efter bedömning av omedelbara och framtida resursbehov besluta om inriktning för och omfattning av en insats	Jfr, normativ ledning, operativ ledning, regional medicinsk katastrofledning.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		

Svensk term	Svensk definition	Svensk kommentar	Svensk synonym term	Svensk terminologi	Svensk källa	Engelsk term	Engelsk källa
svår påfrestning	långvarigt tillstånd som omfattar flera delar av samhället på ett sådant sätt att allvarliga störningar uppstår i viktiga samhällsfunktioner och som kräver att insatser från flera olika myndigheter och organ samordnas	Jfr katastrof, olycka, stor olycka, särskild händelse.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
särskild händelse	(inom hälso- och sjukvård:) befarad eller inträffad händelse, som är så omfattande eller allvarlig att hälso- och sjukvården, för att kunna lösa sina uppgifter, behöver organiseras och ledas av <i>särskild sjukvårdsledning</i>	Händelsen kan antingen bero på ett plötsligt ökat sjukvårdsbehov eller en drastisk och oplanerad resursbrist. Jfr katastrof, olycka, stor olycka.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
särskild sjukvårdsledning	<i>ledning</i> som utövas över hälso- och sjukvården vid <i>särskild händelse</i>			Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
tilläggsutrustning	sjukvårdsutrustning och sjukvårdsmaterial som behövs för att kunna bedriva sjukvård vid <i>uppsamlingsplats för skadade</i>			Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		

Svensk term	Svensk definition	Svensk kommentar	Svensk synonym term	Svensk terminologi	Svensk källa	Engelsk term	Engelsk källa
TNCC	kurs för sjuksköterskor i syfte att förbättra och standardisera det akuta omhändertagandet av traumapatienter	Jfr ATLS, PHTLS.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001	Trauma Nurse Core Course	
typhändelse	påhittad händelse av bestämd omfattning och med bestämd konsekvens	Typhändelser används vid simulering, övning och vid riskanalys.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
uppsamlingsplats för döda	plats inom <i>skadeområde</i> dit avlidna förs för identifiering och registrering efter att ha dödförklarats av läkare	Räddningstjänsten upprättar uppsamlingsplatsen för döda, vilken polisen därefter ansvarar för.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
uppsamlingsplats för gods	plats inom <i>skadeområde</i> för uppsamling och omhändertagande av gods	Räddningstjänsten upprättar uppsamlingsplatsen för gods, vilken polisen därefter ansvarar för.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
uppsamlingsplats för oskadade	plats inom <i>skadeområde</i> för omhändertagande och registrering av <i>drabbade</i> som är kroppsligt oskadade	Räddningstjänsten upprättar uppsamlingsplatsen för oskadade, vilken polisen därefter ansvarar för.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		
uppsamlingsplats för skadade	plats inom <i>skadeområde</i> dit skadade förs för prioritering, behandling och registrering före avtransport	Räddningstjänsten upprättar uppsamlingsplatsen för skadade, polisen sköter registreringen av de skadade medan sjukvården ansvarar för omhändertagandet av de skadade.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		

Svensk term	Svensk definition	Svensk kommentar	Svensk synonym term	Svensk terminologi	Svensk källa	Engelsk term	Engelsk källa
utgående larm	utgående signal eller information från en larmcentral med begäran om snabb insats	Utgående larm kan t.ex. gå till polis, sjukvård eller räddningstjänst. Jfr ingående larm.	alarmering	Ambulans-sjukvård	Socialstyrelsen 2001		
vård	åtgärd som innefattar utredning, behandling, rådgivning eller omvårdnad			Ambulans-sjukvård	Socialstyrelsen 2001		
vårdenhet	organisatorisk enhet som tillhandahåller hälso- och sjukvård		sjukvårdsinrättning	Hälso- och sjukvårdsstatistiken	Nationella termer med definitioner och regelverk inom hälso- och sjukvårdsstatistiken; Landstingsförbundet 1998		
yttre avspärning	avspärning som av säkerhetsskäl upprättats runt <i>skadeområde</i> eller del av <i>skadeområde</i>	Jfr inre avspärning.		Medicinsk katastrofberedskap	Socialstyrelsen 2001		